

Plenum

Tisdag 10.12.2024 kl. 14.00—21.54

4. Debattinitiativ om våld mot kvinnor i Finland

Debattinitiativ DI 30/2024 rd

Debatt

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 4 på dagordningen är en aktuell debatt om våld mot kvinnor i Finland. Den aktuella debatten inleds med ett anförande av debattinitiativets första undertecknare, ledamot Otto Andersson. Därefter ger jag ordet för repliker enligt eget övervägande. Ledamöterna kan anmäla sig för repliker i plenum genom att trycka på knapp V.

I debatten deltar minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen. För debatten reserveras en timme. — Keskustelu. Ledamot Andersson, varsågod.

Debatt

14.02 **Otto Andersson r** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Jokaisella on oltava oikeus elää ilman väkivaltaa. Jokaisen on voitava tuntea olonsa turvallisiksi julkisilla paikoilla, omassa kodissaan ja netissä. Nyt näin ei ole. Naisiin kohdistuva väkivalta on yksi Suomen pahimmista ihmisoikeus- ja tasa-arvo-ongelmista. Esimerkiksi puolet kaikista 16—25-vuotiaista naisista on kokenut fyysistä väkivaltaa, sen uhkaa tai seksuaalista väkivaltaa. Jokainen pahoinpitely ja raiskaus on yksi liikaa. Naisiin kohdistuva väkivalta on häpeätahra, johon on puututtava. Lähisuhdeväkivallalle ja läheisten alistamiselle on oltava nollatoleranssi.

Sukupuolittuneeseen väkivaltaan liittyy vahvasti vaikenemisen kulttuuri, joka meidän on murrettava. Siksi on todella tärkeää, että me tänään täällä eduskunnassa keskustelemme siitä, miten parhaiten voimme ehkäistä naisiin kohdistuvaa väkivaltaa. Haluan kiittää kaikkia eduskuntaryhmiä siitä, että te olette mukana tässä tärkeässä keskustelussa, mutta haluan myös kysyä yhteisesti meiltä kaikilta, eikö meidän täällä eduskunnassa tulisi entistä useammin keskustella naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisestä. Varmistetaan yhdessä, että tämänpäiväinen keskustelu ei ole yksittäistapaus, vaan alku jatkuvalle keskustelulle ja toimille.

Arvoisa puhemies! Viestin on oltava selkeä: Väkivalta on aina tuomittavaa. Väkivallan tekijä on aina syyllinen ja vastuussa teostaan. Väkivalta ei ole koskaan uhrin vika. Mies, joka on lyönyt naista, on aina vastuussa, ei koskaan nainen, jota lyötiin. Vastuu on aina raiskaukseen syyllistyneen miehen, ei julman väkivallan uhriksi joutuneen naisen.

Ärade talman! Därför är Nytkis färska undersökning otroligt oroväckande. Bland unga 18—35-åriga män anser en av fyra att en kvinna kan förtjäna att utsättas för våld på grund av sin klädsel, sitt utseende eller sitt beteende. Detta är oacceptabelt.

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

Meillä miehillä on tässä erityisen suuri vastuu, ja meidän on otettava enemmän vastuuta jatkossa. Miesten täytyy lopettaa väkivaltainen käytös. Uudenlaista ennalta ehkäisevää työtä tarvitaan lisää. Esimerkiksi pojille on annettava tukea tunteidensa käsittelyyn. Meidän miesten on empimättä puututtava asiaan esimerkiksi silloin, kun joku puhuu vihamielisesti naisista.

Ärade talman! Förra veckan publicerades GREVIOs rapport. I den framgår att Finland gjort viktiga framsteg för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor. Under förra valperioden förnyades sexualbrottslagstiftningen med ledning av SFP, så att vi nu äntligen har en samtyckesbaserad lag. Dessutom infördes kön som en av straffskärpningsgrunderna i strafflagen. Och i går godkände vi här i salen regeringens viktiga förslag om att förbjuda medling i samband med våldsbrott i nära relationer.

Trots detta finns det mycket som vi ännu måste göra. I SFP understryker vi att genomförandeplanen för Istanbulkonventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet verkställs fullt ut i Finland. Det är också centralt att det program för bekämpning av våld mot kvinnor som under förra perioden utvecklades under SFP:s ledning borde följas upp och uppdateras.

Arvoisa puhemies! Jokaisen uhrin on saatava apua, ja meidän on turvattava matalan kynnyksen tukipalvelut kaikille väkivallan uhreiksi joutuneille. Tarvitsemme riittävästi turvakotipaikkoja. Perheväkivallan osalta meidän on paremmin ymmärrettävä, miten traumatisoivia eri perheväkivallan muodot ovat ja miten väkivalta vaikuttaa sekä väkivallan uhuriin että lapsiin, jotka ovat joutuneet todistamaan väkivaltaa.

För att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor behövs sektorövergripande arbete. Vi behöver utbildning om könsbaserat våld och stärka medvetenheten om våldets konsekvenser. Det behövs också tillräckliga resurser för våra myndigheter, polis- och rättsväsendet samt för tredje sektorns organisationer som till exempel Brottsofferjouren.

Hyvinvointialueiden ja kuntien on tehtävä työtä väkivallan ehkäisemiseksi. Siksi kannustaisimme meitä kaikkia puolueita ennen kevään vaaleja esittämään toimenpiteitä väkivallan ehkäisemiseksi.

Tyttöjen ja naisten turvallisen arjen puolesta on työskenneltävä joka päivä yhteiskunnan kaikilla tasoilla, ja tähän työhön tarvitaan meitä kaikkia. Tämä työ ei lopu ennen kuin kaikki väkivalta loppuu. — Kiitos, tack.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, kiitoksia. — Edustaja Sirén, olkaa hyvä.

14.08 **Saara-Sofia Sirén kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Naisiin kohdistuva väkivalta ei valitettavasti ole uusi ilmiö myöskään Suomessa. Päinvastoin, meillä on ollut jo varsin pitkään tiedossa, miten synkkiä lukuja myös kansainvälisesti vertaillen Suomessa tämän aiheen ympärillä on. Väkivalta on yleistä, ja joka ikinen tapaus näistä on liian kaa.

Suomi on sitoutunut Istanbulin sopimukseen, minkä tarkoituksena on torjua naisiin kohdistuvaa väkivaltaa. Istanbulin sopimuksen tavoitteiden toteutumista seuraava asiantuntijaryhmä GREVIO on kehottanut Suomea kriminalisoimaan pakkoavioliitot ja silpomisen.

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

Molemmat asiat ovat Orpon hallituksen toimesta nyt edenneet. Lisäksi tuorein edistysaskel on sovittelusta luopuminen lähisuhdeväkivaltatapauksissa. Merkityksellistä on sekin, että turvakotien rahoitusta lisätään vuosittain.

Tekemistä kuitenkin riittää edelleen, ja on hyvin arvokasta, että tämä on asia, jossa näemme yhteiset tavoitteet yli puoluerajojen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Huhtasaari, olkaa hyvä.

14.09 Laura Huhtasaari ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun oma tyttäreni näytti minulle semmoisen meemin, missä sanottiin, että älä opeta tytärtäsi pelkäämään vaan kasvata poikasi kunnioittamaan naisia. Olen erittäin huolissani myös tulevista sukupolvista, kun saa lukea uutisia, missä jopa päiväkodin opettajille laitetaan käsisuoja, kun lapset purevat ja ovat tulleet paljon väkivaltaisemmiksi myös päiväkodissa — eli meidän kasvatuskulttuuri näin pahasti epäonnistuu, että me emme saa kasvatettua nuoristamme sellaisia, jotka kunnioittavat toista ja vastustavat väkivaltaa.

Twitterissä oli myös tällainen, että olisiko karhu vai mies mieluisampi, kun menet metsään, että kumman valitsisit. Olisin varmaan 15-vuotiaana valinnut miehen — tänä päivänä voisin jopa sanoa, että valitsisin karhun, ja se johtuu myös Suomen epäonnistuneesta maahanmuuttopolitiikasta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Malm, olkaa hyvä.

14.10 Niina Malm sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että tänään puhutaan tästä surullisesta aiheesta, ja haluan kiittää erityisesti edustaja Anderssonia esittelypuheenvuorosta ja viisaista sanoista.

Sukupuolittunut ja erityisesti naisiin kohdistuva väkivalta on Suomessa valtava ongelma, ja on hyvä, että se on tunnistettu. Suomalaiset naiset kokevat muihin EU-maihin verrattuna toiseksi eniten väkivaltaa. Lähes joka toinen nainen Suomessa on kokenut väkivaltaa parisuhteessa. Se on surullisen suuri joukko. Osalla naisista on muita korkeampi riski joutua väkivallan uhriksi, muun muassa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvilla, vammaisilla naisilla, ikääntyneillä naisilla, päihteitä käyttävillä naisilla.

Väkivallalla on suurten inhimillisten kustannusten lisäksi suuri yhteiskunnallinen hintalappu, ja pelkästään naisiin kohdistuneesta fyysisestä parisuhdeväkivallasta aiheutuu terveydenhuollolle liki 150 miljoonan euron lisäkustannukset vuodessa. Todellisuudessa kokonaiskustannukset ovat tätäkin suuremmat, ja muiden kuin fyysisen väkivallan kustannukset, saati muut haitat, jäävät usein piiloon. Lisäksi palveluja koskevia kustannuksia aiheutuu myös sosiaali- ja oikeuspalveluille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

14.11 Olga Oinas-Panuma kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässäkin salissa istuu naisia, jotka ovat joutuneet väkivallan uhreiksi, ja se on todella surullista. Meillä on kaikilla puolueilla peiliin katsomisen paikka siinä, miten Suomi on joutunut tähän tilanteeseen.

Tämänhetkisessä politiikassa olen hyvin huolissani siitä, että hallituksen toimien seurauksena leikataan muun muassa järjestöiltä ja sitä kautta esimerkiksi Kriisipuhelimesta.

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

Haluaisinkin tietää, miten turvaatte sen, että jokainen väkivaltaa kokenut ihminen saisi apua sen väkivallan jälkeen.

Pahoinvointi ei parane sillä, että siihen ei voida puuttua, vaan apua tarvitsevat paitsi väkivallan uhrin myös he, jotka väkivaltaa tekevät. Tilastokeskuksen mukaan Suomessa puolet naisista on kokenut fyysisistä väkivaltaa, seksuaaliväkivaltaa tai uhkailua — siis meidän Suomessa, maailman onnellisimmassa maassa. Kyllä joku on mennyt aika kovasti pieleen. Myös sillä, minkälainen keskustelukulttuuri meillä on keskenään, on valtavan iso merkitys, koska sanoista on monesti valitettavan lyhyt matka teoiksi. Meillä kaikilla on vastuu. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

14.13 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Moni meistä odottaa jo kovin joulua, mutta tiedän, että niissä kodeissa, joissa jouluun liittyy väkivaltaa tai sen uhkaa, moni iso ja pienikin miettii hyvin ristiriitaisin tuntein tulevia pyhiä.

Suomi ei ole vielä turvallinen maa kaikille naisille. Se ei ole myöskään turvallinen paikalle niille pienille, jotka kuulevat, näkevät tai kokevat vaikka viereisestä lastenhuoneesta, kuinka oma äiti tai vaikka sisko pahoinpidellään. Moni väkivaltaa kokenut nainen on kuvannut, että ehkä vielä omaa kohtaloakin pahempaa oli se oman lapsen itku viereisestä huoneesta tai se kauhistunut ilme, jolla oma lapsi katsoo, miten kotona toista vanhempaa kohdellaan.

Tänä syksynä olenkin ehkä ollut kaikkein kiitollisin siitä, miten tästä salista yli puolet allekirjoittivat lakialoitteen, jolla pyritäisiin muuttamaan rikoslakia niin, että lapsirauhariikos tulisi Ruotsin tavoin myös Suomessa osaksi meidän lakia. Monet asiantuntijat ovat toivoneet, ja myös monet edustajat, että tämä asia etenee, ja toivonkin, että tätä asiaa voidaan eduskunnassa yhdessä viedä valiokuntatyössä sitten eteenpäin ja hallitus voisi tähän tarttua, vaikkei se hallitusohjelmassa sellaisenaan olekaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskela, Minja, olkaa hyvä.

14.14 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan viimeisimpien tutkimusten ja selvitysten mukaan jopa 34 prosenttia suomalaisista naisista on elämänsä aikana kokenut väkivaltaa nykyisen tai entisen kumppanin toimesta.

Tässä tarvitaan pitkäjänteistä työtä ja laajoja politiikkatoimia. Me tarvitsemme ymmärrystä tämän ilmiön sukupuolistuneisuudesta, ja sitä ymmärrystä on lisättävä. Me tarvitsemme myös ymmärrystä tämän ilmiön eri muodoista. Esimerkiksi digitaalinen väkivallan muoto, jossa digitaalisten laitteiden avulla kontrolloidaan kumppania tai entistä kumppania tai kalastellaan salasanoja, on ilmiö, josta täytyy saada enemmän tietoa ja ymmärrystä. Tarvitsemme järjestöjen roolin vahvistamista ja hallituksen järjestöleikkausten perumista. Meidän on lisättävä viranomaisten ymmärrystä tämän ilmiön laadusta ja siitä, kuinka väkivaltaa kohdannut ihminen kohdataan tällaisessa tilanteessa. Turvakotipaikkoja on lisättävä. Me olemme vasemmistoliiton vaihtoehtobudjetissa esittäneet kuutta miljoonaa euroa tähän työhön.

Lopuksi haluaisin vielä todeta sen, että vaikka hallitusohjelmassa ei paljon asioita ole, joita allekirjoittaisin, niin tämä lähisuhdeväkivallan sovittelusta luopuminen on asia, jonka toivon menevän maaliin mahdollisimman pian. On hieno asia, jos näin tapahtuu.

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Biaudet, varsågod. — Mikrofon.

14.15 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Herr talman! Joka kolmas nainen Suomessa on kokenut fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa elämänsä aikana kumppaninsa toimesta. Tämä ei ole enää yksilön tragedia vaan itse asiassa meidän yhteiskunnallinen epäonnistuminen, ei yhden hallituksen asia vaan monien hallituksien asia. Meillä tavoitteena ei voi olla mikään muu kuin väkivallan lopettaminen.

Olemme sitoutuneet kansainvälisiin sopimuksiin, Istanbulin sopimukseen, ja tehneet paljon lainsäädäntöä, mutta pelkkä uhrien auttaminen ei riitä. Meidän on puututtava väkivallan juurisyihin, ja mielestäni olisi välttämätöntä pohtia enemmän, miten pienille pojille olisi olemassa enemmän hyviä miehen malleja, miten pojat voisivat kokea tunteiden ilmaisemisen luonnollisena ja miten väkivalta ei mitenkään kuuluisi maskuliinisuuden malleihin tai vahvuuden osoittamiseen yhteiskunnassamme. Kaikkien tunnetaitoja sietää parantaa. Voisiko se tarkoittaa opetussuunnitelmien päivittämistä tai sitten kunnissa toimintasuunnitelmien ja ohjelmien lisäämistä? Tarvitsemme ehkä myös valtakunnallista suunnitelmaa väkivallan lopettamiseksi lähisuhteissa. Väkivallan tekijöillekin tulisi tarjota parempia ja enemmän hoito-ohjelmia. Ja väkivallan ennaltaehkäisy on tietenkin se ainoa hyvä tavoite, ennemmin kuin se, että pelkästään tarjotaan apua [Puhemies koputtaa] uhreille jälkikäteen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Päivi, olkaa hyvä.

14.17 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilastokeskuksen mukaan nykyisen tai entisen parisuhdekumppanin taholta väkivaltaa on kokenut 34 prosenttia naisista ja 18 prosenttia miehistä, ja kyllähän nämä ovat järkyttävän suuret luvut. On tärkeää, että tästä nyt keskustellaan.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää nimenomaan lähisuhdeväkivaltaan, koska valitettavan usein se jää huomaamatta sinne kodin seinien sisään. Toisaalta miehet kokevat naisia useammin väkivaltaa kodin ulkopuolella — yli puolet miehistä on kokenut väkivaltaa tai sillä uhkailua. Nostan esiin myös ikäihmisten kokeman, yhä lisääntyvän väkivallan. Usein uhrina on iäkäs äiti, sekin on naisten kokemaa väkivaltaa, ja tekijänä päihdeongelmainen tai mielenterveysongelmainen aikuinen lapsi, usein aikuinen mies. Tähänkin tarvitaan keinoja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vornanen, olkaa hyvä.

14.18 Timo Vornanen tv (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdestä asiasta olemme varmasti samaa mieltä: jokainen väkivallan tapaus on liikaa, jokainen väkivallan teko on liikaa. Jokainen nainen, lapsi ja mies ansaitsee elää ilman uhkaa väkivallasta. Väkivallan kokeminen on valtava ja mittava tragedia yksilölle, mutta se on merkittävä ongelma myös koko yhteiskunnalle. Tietenkin sillä on valtavat kustannukset esimerkiksi terveydenhuollossa, mutta todellisuudessa ilmiön suurin hinta maksetaan yhteiskunnallisessa ilmapiirissä ja luottamuksessa. Yhteiskuntamme kokonaisturvallisuuskin muodostuu lopulta miljoonista pienistä palasista, jokaisen yksilön kokemuksista.

Se, että Suomessa naisten asiat ovat hyvin verrattuna suurimpaan osaan muita maita, ei tietenkään voi lohduttaa niitä, jotka ovat kokeneet väkivaltaa sukupuolensa takia. Emme

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

myöskään saa antaa tilanteen huonontua muun Euroopan tapaan esimerkiksi kunniaväkivaltaan liittyen.

Tällä hetkellä ajatukseni on niiden luona, jotka ovat kokeneet väkivaltaa tai sen uhkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

14.19 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomea pidetään maailman onnellisimpana maana. Onkin todella surullista, että tässä kaikki onnellisuuden edellytykset tarjoavassa maassa niin moni joutuu kokemaan väkivaltaa, niin moni on elämässään onneton. Selvästi liian moni poika jää ilman asiallista kotikasvatusta ja tervettä miehen mallia, kun sukupuolittunutta väkivaltaa edelleen näin paljon suomalaisessa yhteiskunnassa ilmenee. Yhteiskunnan tuleekin puuttua tilanteeseen ja ottaa ihmissuhdetaitojen opetus osaksi peruskoulun opetusohjelmaa. Hyvän mallin vaikuttavasta koulutuksesta tarjoaa esimerkiksi nuorten ihmissuhdetaitokoulutus Nuisku, ja toivoisin, että tätä harkittaisiin vahvasti osaksi nuorten opinpolkua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Junnila, olkaa hyvä.

14.20 Vilhelm Junnila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kodin tulisi luoda lohtua, tuoda voimaa ja toimia turvasatamana. Kammottavinta on, että kumppani, jonka pitäisi olla maailman turvallisin ihminen, aiheuttaisi vaaraa ja pelkoa. Liian monella turvallisuudentunnetta ei ole, vaan tiedossa on henkistä ja fyysistä väkivaltaa. Ilmiö on kansallinen häpeä, jota ei tule sallia. Miehenä on sanottava ääneen: naisiin kohdistuvan väkivallan tulee loppua. Valtaosa suhtautuu naisiin hyvin, mutta yksikin poikkeus on liikaa. Kukaan ei ansaitse väkivaltaa, ei ulkonäön, ei pukeutumisen eikä käyttäytymisenkään perusteella. Kynnys kertoa ja pelko toimia voi kuitenkin muodostua liian suureksi. Muilla ihmisillä on tärkeä rooli siinä, miten väkivaltaan reagoidaan. Vaikeinta on asettua niitä väkivallantekijöitä vastaan, jotka ovat läheisiä.

Mistä muutos voi lähteä? Meidän kaikkien, niin miesten kuin naisten, on otettava suurempaa vastuuta, miten kohtaamme läheisemme ja kaikki väkivaltaa kohdanneet. Sillä on merkitystä, kuinka rohkeasti annamme tukea ja puutemme, kun kohtaamme tämän häpeällisen ilmiön. [Eva Biaudet: Hyvä puhe!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

14.22 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on monella mittarilla tasa-arvon kärkimaita, mutta naisiin kohdistuvassa väkivallassa ne luvut ovat aivan liian huonoja. Ne ovat häpeätahra. Ei ole liikaa sanoa, että naisiin kohdistuva väkivalta on yksi vakavimmista ihmisoikeusongelmista ja liian laajalle levinnyt yhteiskunnallinen ongelma. Koskaan kukaan ei voi ansaita väkivaltaa, ei pukeutumisella, ulkonäöllä, käyttäytymisellä, ei millään. Vastuu on aina väkivallantekijällä.

Arvoisa puhemies! Kun katsoo näitä lukuja, että yli puolet naisista on kokenut väkivaltaa tai sen uhkaa ja joka kolmas nainen elämänsä aikana joutuu kokemaan fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa, niin se kertoo siitä, että eivät kaikki miehet, mutta liian moni. Kuten aloitteen allekirjoittaja tässä totesi, meidän miesten pitää tässä tehdä enemmän ja yhteis-

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

kunnan pitää pystyä puuttumaan tähän ilmiöön tiukemmin, koska tämä häpeätahra ei saa jatkua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

14.23 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Naisenhakkaaja, ja jokainen väkivallantekijä, tekee itse asiassa koko Suomesta meille huonomman paikan elää. Liian moni ajattelee, että kyllä naista saa joissain tilanteissa lyödä. Hyvät ihmiset, tätä ei voi hyväksyä. Tätä ei voi hyväksyä. Jos yhtä saa lyödä, kärsii jokainen. Väki-valta ja löperö asenne väkivaltaan — eiväthän ne mitään luonnonlakeja ole. Ne ovat yhteisiä ongelmia, joita voi korjata ja joita pitää korjata.

Otetaan, hyvät ystävät, edes tässä asiassa yhteinen kanta yli puoluerajojen, ilman riitelystä ja eripuraa. Turvallisessa Suomessa ketään ei saa lyödä, jokaisen pitää pystyä elämään vapaana pelosta, vapaana väkivallasta, jokaisen. Nyrkinheiluttaja toimii väärin, aina.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Forsgrén, olkaa hyvä — poissa. Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

14.24 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Naisten Linjan mukaan tosiaan joka kolmas suomalainen on kokenut parisuhteessa fyysistä väkivaltaa, sen uhkaa tai seksuaalista väkivaltaa.

Maahanmuuttajanaisiin kohdistuu vielä erityisiä riskejä. Nämä väkivallan erityismuodot on tunnistettava: avioliittoon pakottaminen, pakottava kontrolli, kunniaväkivalta ja silpominen ovat esimerkkejä tällaisista väkivallan muodoista. Kulttuurisensitiivinen lähestymistapa auttaisi viranomaisia auttamaan ja puuttumaan ajoissa. Tarvitsemme lisää poliisin ja oikeuslaitoksen resursseja näiden väkivallantekojen selvittämiseen, ennaltaehkäisyyn ja uhrien auttamiseen. Turvakotipaikkojen lisääminen ja viranomaisten tietoisuuden kasvattaminen ovat tarpeen. Naisiin kohdistuvan väkivallan kitkeminen vaatii kuitenkin jatkuvaa työtä yhteiskunnan sukupuolittuneisiin valtarakenteisiin puuttumiseen aina kouluissa ta-
pahtuvasta häirinnästä työelämään sekä haitallisiin ajatusmalleihin ja asenteisiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

14.25 Timo Furuholm vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tässä on tullut esiin, niin jos joka kolmas nainen on elämänsä aikana kokenut väkivaltaa, ongelma on läsnä. Tämän lisäksi naisiin kohdistuu monenlaista häirintää sekä asiatonta käytöstä kotona, kadulla sekä internetissä. Tämä on tasa-arvo-ongelma, tämä on yhteiskunnallinen epäkohta, josta me emme voi vaieta.

Arvoisa puhemies! Miesten tekemän väkivallan voivat lopettaa vain miehet. Me emme voi kertoa naisille tai tytöille, kuinka välttää väkivaltaa. Meidän onkin otettava enemmän vastuuta siitä, minkälaista kulttuuria ja asenteita miesten keskuudessa luodaan. Meidän on luotava kulttuuria, että on ihan ok olla heikko ja että on ihan ok pyytää apua, kun sitä tarvitsee.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Ollikainen, varsågod.

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

14.26 **Mikko Ollikainen r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman, arvoisa puhemies! Tilastot naisiin kohdistuvasta väkivallasta kielivät suuresta ongelmasta yhteiskunnassamme. Erityisen huolestuttavaa on, että väkivalta on kasvavaa tilastojen mukaan. Väkivalta ei koskaan ansaitse puolustajaa, ja myös meillä päättäjillä on suuri vastuu ongelman ratkaisemiseksi.

Jag vill betona att våld aldrig är något man förtjänar och att de attityder som ligger bakom det inte kan accepteras. Ansvar för våldet ligger alltid hos förövaren. Det handlar också om ett bredare samhällsfenomen vars orsaker måste åtgärdas. Det är tydligt att vi behöver en bredare diskussion om emotionella färdigheter, särskilt bland unga män. Fler pojkar och unga män behöver manliga förebilder.

Tämä hallitus on tehnyt merkittäviä päätöksiä väkivallan kitkemiseksi, ja hallitus esittää muun muassa lähisuhdeväkivallan sovittelun lopettamista. Ongelman ratkaisu alkaa kouluista, kaveripiiristä, harrastuksista, nuorisotyöstä ja terveydenhuollosta. Tarvitsemme yhteistä vastuunkantoa, emme syyttelyä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tanus, olkaa hyvä.

14.28 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Järkyttävän moni tyttö ja nainen joutuu väkivallan, fyysisen tai henkisen väkivallan, uhriksi. Jokainen tapaus on yksi liikaa. Haavoittuvassa asemassa olevilla naisilla, muun muassa vammaisilla, ikääntyneillä naisilla, myös nuorilla naisilla ja ikäänsä nähden varhain kehittyneillä tytöillä, on moninkertainen riski joutua väkivallan uhriksi.

On kuitenkin hyvä muistaa, että väkivalta voi koskettaa ketä tahansa ikään ja sosiaaliin statukseen katsomatta. Tämä ongelma on tunnistettava ja riittävä apu uhreille on saatava, jotta kukaan ei jää väkivaltakokemuksen vangiksi.

Myös väkivaltaa käyttävät on saatava toimenpiteiden ja avun piiriin. Tässä ennaltaehkäisyyn täytyy olla keskiössä. Sen vuoksi on löydettävä juurisyyt väkivallan käyttämiseen ja tehtävä työtä näiden syiden poistamiseksi. Kasvatuksella ja ihmissuhde- ja tunnetaitojen parantamisella on toisen kunnioitus ja arvostus saatava kaikkien meidän käyttäytymisen perustaksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivärinta, olkaa hyvä.

14.29 **Susanne Päivärinta kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten olemme nyt tänään tässä salissa kuulleet, naisiin kohdistuva väkivalta on Suomessa merkittävä yhteiskunnallinen ongelma. Mutta nyt meidän olisi aika myös miettiä sitä, miksi se on sitä, miksi se on ollut sitä jo yli toistakymmentä vuotta, miksi peräti 57 prosenttia 16—74-vuotiaista naisista on joskus elämässään kokenut fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa tai uhkausta.

Tyypillisimmin naiset kokevat väkivaltaa kotona, muissa yksityisissä tiloissa sekä työpaikoilla. Jälleen meidän on syytä kysyä, miksi. Kodin pitäisi olla se turvallisin paikka. Miksi me suomalaiset kannamme tätä häpeätahraa? Miksi me emme pysty muuttamaan tätä? Selvää on se, että väkivalta ei ole koskaan uhrin syy eikä väkivalta ole milloinkaan hyväksyttävää — ei kotona, ei työpaikoilla, ei verkoissa eikä missään. Väkivalta ei ole yksi-

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

tyisasia, vaan se on asia, johon meidän jokaisen tulee puuttua. Toivonkin, että teemme tästä lähtien joka päivä työtä, ettei tarvitse kysyä vuoden päästä, miksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

14.30 Sara Seppänen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Keskustelemme juuri erittäin tärkeästä aiheesta. Väkivalta on aina väärin. MTV uutisoi 17.9.24 seuraavasti: ”Rikosuhripäivystyksen mukaan toistuva ja uusiutuva väkivalta parisuhteessa kohdistuu useammin naisiin kuin miehiin. Esimerkkejä löytyy tältäkin vuodelta useita. Viime viikolla mies tappoi lapsen kanssa liikkeellä olleen naisen julkisella paikalla Tampereella. Aiemmin tänä vuonna mies puukotti naisen hengiltä helsinkiläisessä McDonald’sissa. Kuten Tampereen nainen myös tämä uhri oli paikalla lapsensa kanssa, ja surmaaja oli hänen entinen kumppaninsa.”

Itse olen opettajana ja äitinä pohtinut paljon sitä, miten saisimme katkaistua tämän haitallisen kulttuurin kierteen, miten kasvatamme poikia, minkälaiseen maailmaan he kasvavat aikuisiksi miehiksi, saavatko miehetkin olla heikkoja, näyttää haavoittuvuutensa ja puhua tunteistaan. Meidän tarvitsee keskustella väkivallasta aikaisessa vaiheessa nuorten — sekä poikien että tyttöjen — kanssa. Tarvitsemme lisää hyviä, terveitä miehen malleja nuorille pojille. Uskon itse kasvatukseen ja esimerkin voimaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hiltunen, olkaa hyvä.

14.31 Pia Hiltunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen itse ollut se 24-vuotias nuori nainen, joka ei tiennyt, mitä tehdä, kun toinen päissään kuristi ja hakkasi päätä seinää vasten niin, että taulut tippuivat toisella puolella seinää. Olin samana iltana se, jolle ei päivystyksessä tarjottu mitään henkistä apua. Kaksi vuotta kaiken tämän jälkeen olin se, jonka haavat revittiin sovittelussa auki ilman mitään lopputulosta. Olin myös se, joka edelleen miettii, mitä olisi pitänyt tehdä toisin. Tänään onneksi voin olla se, joka pystyy vaikuttamaan, ja olen kiitollinen siitä, että lakivaliokunnassa hyväksyimme sovittelusta luopumisen lähisuhdeväkivallan osalta.

Tällä esimerkillä haluan kertoa teille, mikä on aito tilanne tässä yhteiskunnassa ja mitä on tehtävissä, toimivatko palvelut ja tarjotaanko niitä aidosti niille, jotka niitä tarvitsevat. Ei tarvitse olla vähemmistöä tai joku erityistapaus, että tällaista voi kokea, vaan se on ihan normaalia arkipäivää. Minun lisäkseni sitä on kokenut yli 50 prosenttia naisista tässä yhteiskunnassa, ja se on todella paljon. Toivonkin, että näihin palveluihin tullaan panostamaan ja ymmärretään oikeasti, mitä tämä asia tarkoittaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.33 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Väkivalta kaikissa muodoissa on aina erittäin tuomittavaa, varsinkin kun se kohdistuu heikompaan osapuoleen, tässä tapauksessa nyt keskustelun aiheena oleviin naisiin. Tällainen väkivalta nostaa niin negatiivisia tunteita mieleen, että ei todella edes uskalla ajatella sellaisia.

Mutta tuli mieleen sellainen asia, että kun tämä maailma on väkivaltaistunut niin ankaraasti, niin kyllähän sen ihmisen kasvun sieltä kotoa pitää alkaa, niin että kunnioitamme toistemme koskemattomuutta, ja jos teemme virheen tai tönimme, niin pyydämme sitä an-

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

teeksi. Nythän tässä maailmassa on jo muotia, että kun perheet hajoavat, niin sitten monen lapsen lähin omainen alkaa olla viranomainen. Silloin on kyllä menetetty jo paljon, ne kaikki hyvät tavat, mitä olemme koulussa oppineet ja kristillisessä kasvatuksessa saaneet. Se toisen kunnioittaminenhan ja lähimmäisen rakastaminen on se kaiken ydin. Jos se unohtuu, niin menee kaikki muu sen mukana. Ja kaiken kukkuraksi tulee sitten vielä tämä internet ja myös televisio, jotka syytävät joka ilta... Jos kaikki televisio-ohjelmat samana iltana meinaa katsoa, niin sieltä näkee monia, monia murhia ja monia väkivallantekoja. Samoin internetissä syydetään väkivaltaa ihan hirveät määrät. Tämän kahlitseminen kuuluu kotiin, niin että vanhemmat valvovat, että lapset elävät ihan oikein ja ovat kaikesta tästä pahasta pois, ennen kuin he alkavat itse ymmärtää väkivallan vaikeuden ja mahdottomuuden. Eli kasvatuksesta kaikki on kiinni. Sitä, mikä on jo tapahtunut, emme saa takaisin, [Puhemies koputtaa] mutta uutta sukupolvea voimme kasvattaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Diarra, olkaa hyvä.

14.34 Fatim Diarra vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Haluaisin ensin kiittää ministeri Grahn-Laasosta siitä määrätietoisesta työstä, mitä olette tehnyt sen eteen, että lainsäädäntömuutokset etenevät. Olette tehnyt äärettömän hyvää työtä, ja siitä varmasti kaikki naisjärjestöt ja naisasia-aktiivit voivat olla todella kiitollisia.

Edustaja Sirén puhui siitä, miten GREVIO-komitean suosituksia on täyteen pantu hyvin. Mutta viime viikolla tuli uusi GREVIO-komitean suosituslista Suomelle, ja tässä uudessa suosituslistassa on monia toimenpiteitä, mitä voidaan myös ottaa käyttöön, mikäli on halua.

Yksi näistä toimenpiteistä oli se, että Suomen tulisi parantaa tietojen keruuta sekä niiden analysointia niin uhrien kuin tekijöiden kohdalla. Meillä on edelleen puutteellista tietoa siitä, minkälaisia taustoja näillä henkilöillä on. Suomen tulisi myös lisätä erityisesti tuomareiden ja syyttäjien osaamista Istanbulin sopimuksen ja eri väkivallan muotojen tuntemuksen parantamiseksi sekä parantaa kaikkien viranomaisten tietoisuutta erikaltaisista väkivallan muodoista.

Samaan aikaan myös Seri-keskuksien palveluja tulisi laajentaa sekä poistaa tämä 30 päivän aikaraja, joka tällä hetkellä ehkäisee uhreja hakemasta apua. Samaan aikaan meidän pitäisi myös tarkastella sitä ennaltaehkäisyä ja rakentaa pitkäaikaisia ohjelmia väkivallan tekijöille ja varsinkin kulttuuriin sopivia ohjelmia sekä kielivähemmistöille että sitten meidän saamelaisvähemmistöille, ottaen huomioon sen, [Puhemies koputtaa] että edelleen turvakoteja on aivan liian vähän [Puhemies koputtaa] varsinkin Lapissa ja saamelaisalueella. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

14.36 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oinas-Panuma sanoi täällä hyvin, että täällä salissakin istuu monia lähisuhdeväkivallan uhreja, koska ilmiö on niin surullisen tavallinen suomalaisessa yhteiskunnassa. Samaan aikaan on hyvä muistaa, ettei me voida siirtää uhreille sitä vastuuta, että niistä kokemuksista pitäisi kaikkien olla valmiita puhumaan julkisesti — monilla on myös lapset olemassa, joita suojella — ja sen takia kiitän erityisesti edustaja Hiltusta siitä, että hän piti tämän rohkean puheenvuoron täällä.

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

Se, mikä näissä keskusteluissa jää valitettavasti syrjään, on nuorten kokema seurusteluväkivalta. Se on hyvin tyypillistä. On todella surullista, jos ensimmäisissä suhteissa tapahtuu väkivaltaa, sillä sillä voi olla kauaskantoisia vaikutuksia myöhempiin ihmissuhteisiin. Aikuiset saattavat ohittaa nämä teinidraamana, ja nuoret eivät usein kerro näistä kaltoin kohteluista ja väkivallasta aikuisille — se on usein se lähiystävä, jolle näistä kerrotaan.

Olisin kysynyt ministeriltä: millä tavalla me voitaisiin lisätä suostumusperustaista seksuaalikasvatusta niin, että lähisuhdeväkivaltaa käsiteltäisiin myös osana koulujen opetusta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

14.37 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Först vill jag tacka SFP-gruppen för initiativet till den här diskussionen och debatten. Det visar också diskussionerna här, att det är ett ytterst viktigt ämne. Självt, som farfar till fyra små flickor, är jag också oroad över den samhällsutveckling som vi har.

Suomessahan naisten asema on monella alueella hyvä, niin kuin tässä on todettu, mutta naisiin kohdistuva väkivalta on edelleen maassamme olemassa oleva ongelma — ajatella, vielä vuonna 2024 — ja tähän tulisi puuttua entistä voimakkaammin.

Väkivalta ei ole ainoastaan fyysisistä tai seksuaalista väkivaltaa, vaan se voi olla myös henkistä väkivaltaa, ja me emme voi tyytyä tähän tilanteeseen, jossa yhteiskunta unohtaa tasa-arvokeskustelusta naisten järkyttävän kohtelun erilaisissa yhteisöissä. Tarvitsemme hyvää keskusteluyhteyttä nuorten, heidän vanhempiensa ja eri ammattilaisten välillä, jotta saamme rakennettua yhteistä ymmärrystä tästä ikävästä ilmiöstä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Tässä kohdassa ministeri Grahn-Laasonen, kolme minuuttia, ja sen jälkeen jatkamme keskustelua.

14.38 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen: Arvoisa puhemies! Mustelmien ja vaarallisten fyysisten vammojen lisäksi läheisen väkivaltaisuus aiheuttaa haavoja, jotka eivät näy ulospäin: arvottomuuden tunnetta, pelkoa ja häpeää. Väkivalta ei ole koskaan uhrin syy, ja vastuu on aina tekijällä. Pidän äärimmäisen tärkeänä sitä, että eduskunnassa käydään yksimielistä laajaa keskustelua tästä suomalaisen tasa-arvon mustasta pisteestä, meidän maamme runsaasta lähisuhdeväkivallasta.

On aika koko Suomen herätä naisiin kohdistuvan väkivallan vaarallisuuteen ja avata kotien salaisuuksien verhot. Perinteisesti aikojen saatossa lähisuhdeväkivallasta, niistä asioista, mitkä tapahtuvat kotona, ei ole paljon puhuttu, ja se on juuri se, mikä tekee lähisuhdeväkivallasta erityisen vaarallista. Lähisuhdeväkivallan luonteeseen kuuluu se, että se harvoin jää yhteen kertaan. Se usein vakavoituu, ja Suomessa on myös meidän väkilukumme suhteutettuna paljon parisuhde- ja perhesurmia. Jokainen tapaus on liikaa.

Naisiin kohdistuvan väkivallan torjuminen on Orpon hallituksen tasa-arvopolitiikan kärki. Me kiellämme lähisuhdeväkivallan sovittelun. Kiitän eduskuntaa, että tämä asia hyväksyttiin eilen ja se etenee. Eli lähisuhdeväkivaltaa ei jatkossa voi sovittaa, väkivaltaa ei voi sovittaa, tekijä ansaitsee siitä tuomion. Lisäämme turvakotien rahoitusta. Olemme tehneet näin jo kahtena vuonna. Kriminalisoimme tiukemmin pakkoavioliitot, kunniaväkivallan ja silpomisen — puutemme väkivallan kaikkiin ilmiöihin. Haluamme tehdä ihan kaik-

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

kemme, jotta Suomi pääsee tästä tasa-arvon mustasta pisteestä eroon. Väkivallan on aika loppua.

Lähisuhdeväkivallassa erityisen vaikeaa on puheeksi ottaminen palveluissa mutta myöskin ystävien, sukulaisten ja tuntemattomien puolesta. On todella tärkeää, että väkivaltaa kohdannut uhri ei jää yksin ja että uskallamme ottaa puheeksi näin vaikean asian, silloinkin kun olemme epävarmoja siitä, olemmeko aistivinamme oikein — aina pitäisi ottaa puheeksi.

Kiitos myös edustaja Hiltuselle puheenvuorosta, joka oli vahvasti omakohtainen. Pidän arvokkaana sitä, että eduskunta näin laajasti sitoutuu ja kaikki puolueet ovat tässä keskustelualoitteessa mukana. Kiitos myös keskustelualoitteen tekijöille.

On tärkeää, että sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattilaiset tunnistavat väkivallan, ottavat sen puheeksi. Olin itse asiassa tänään aamulla nelivuotisneuvolassa lapseni kanssa ja kiitin neuvolan terveydenhoitajaa siitä, että hän ohjeiden mukaan kysyi myös lähisuhdeväkivallasta. Meillä on paljon puheeksi ottamisen kulttuuria luotu. Meillä myöskin jo päiväkodeissa kasvatetaan lapsille turvataitoja ja perustaitoja. Meillä koulussa voidaan tehdä paljon enemmän, se on todella tärkeää työtä. Meillä pitää uskaltaa päivystyksissä, meillä pitää terveydenhuollossa [Puhemies koputtaa] uskaltaa ottaa nämä asiat puheeksi. Meidän on aika pysäyttää väkivallan kierre puhumalla ja teoilla. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aalto-Setälä, olkaa hyvä.

14.42 Pauli Aalto-Setälä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Naisiin kohdistuva väkivalta on kansallinen häpeä, johon jokaisen meistä on puututtava työkavereina, puolisoina, isinä, äiteinä, naapureina ja poliitikkoina. Poliitikassa puhekin on teko — kiitos aloitteesta edustaja Anderssonille — mutta olemme myös lainsäätäjiä, ja meidän vastuullamme on rakentaa semmoinen yhteiskunta, jossa naiset eivät väkivallan kohteeksi joudu ja jossa rikoksesta seuraa rangaistus.

Marraskuussa yhdessä täällä kriminalisoimme pakkoavioliitot sekä naisten ja tyttöjen silpomisen. Suomessa on arviolta noin 10 000 silvottua tyttöä ja naista. Eduskunta myöskin hyväksyi kansalaisaloitteesta lähteneen lain muutama viikko sitten, kiitos siitä kaikille. Kolmas yhteinen tekomme on lisätä turvakotitoiminnan rahoitusta miljoonalla eurolla vuossittain, jotta useampi pääsisi suojaan. Kiitos ministeri Grahn-Laasoselle hyvästä työstä.

Nämä toimet ovat kaikki erinomaisia, mutta meiltä odotetaan enemmän, joka valiokunnassa. Kotona ja kaduilla tulee olla turvallista. Perheväkivalta ei ole yksityisasia, väkivalta on rikos, josta on seurattava rangaistus. [Puhemies koputtaa] Ratkaisuja on etsittävä lisää. Älkäämme kääntäkö katsettamme, ei vaieta [Puhemies koputtaa] eikä luovuteta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

14.43 Juha Mäenpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Onko Suomi turvallinen maa kaikille? Mielestäni suurin tahra väkivallan mittareissa on ollut maahanmuuttajien harjoittama kunniaväkivalta ja sukupuolielinten silpominen. Eduskunta hyväksyi marraskuun lopulla kuluvaa vuotta lakiehdotuksen naisen sukuelinten silpomisen ja silpomisen valmistelun säätämisestä rangaistavaksi erillisin rikoslain säännöksin. Naisen sukuelinten silpominen kattaa vastedes naisen ulkoisen sukuelimen vahingoittamisteot. Valmistelu puolestaan kattaa nykyisen törkeän henkeen tai terveyteen

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

kohdistuvan rikoksen valmistelun tekotapojen lisäksi naisen tai tytön viemisen ulkomaille silpomista varten.

Arvoisa puhemies! Haluaisin kiittää erityisesti oikeusministeri Leena Merta tästä loistavasta työstä, että tämä on vihdoinkin saatu lakiin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

14.45 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin tässä keskustelussa on hyvin tullut esille, naiseen kohdistuva väkivalta on suomalaisen yhteiskunnan häpeätahra ja on meidän kaikkien vastuulla, että tämä häpeätahra saadaan keskuudestamme poistumaan. Täällä keskustelussa monet kollegat ovat käyttäneet erittäin hyviä puheenvuoroja niistä toimenpiteistä, joita meidän yhteiskuntana täytyy tehdä, niistä toimenpiteistä, joita meidän täällä lainsäätäjinä täytyy tehdä, ja myös niistä toimenpiteistä, joilla tavoilla esim. yhteiskunnan kasvatusvastuuta tulisi kehittää, jotta oppi menisi entistä paremmin perille.

Mutta, arvoisa puhemies, on kuitenkin syytä tässäkin keskustelussa todeta, että kun vastuu väkivallasta on aina väkivallan tekijällä, niin myöskään vastuuta sen lopettamisesta ei voi ulkoistaa vain yhteiskunnalle, vaan se on meistä kaikista kiinni. Se on kiinni siitä, millä tavalla me kasvatamme lapsemme, ja tämäkin asia on syytä tässä keskustelussa tuoda esiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen.

14.46 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On tavaltaan surullista, että edelleenkin vuonna 2024 meidän pitää erikseen täällä sanoa, että naiseen kohdistuva väkivalta on väärin, ja sitä alleviivata — että tämä asia ei suomalaisessa yhteiskunnassa ole vielä selvä. On silti äärimmäisen tärkeää, että käymme tästä vakavasta ilmiöstä näinkin suoraa keskustelua. On myös äärimmäisen tärkeää, että erilaiset viranomaiset, kuten poliisi, tuntevat tämän ilmiön ja myös tarttuvat tähän ilmiöön sitä havaitessaan. Haluan myös kiittää hallitusta siitä, että perheväkivalta siirretään pois sovittelun piiristä. Tämä on aivan oikea signaali yhteiskuntaan.

On surullista ja kertoo tästä, että maailma ei ole vielä tarpeeksi turvallinen paikka kaikille, kun seuraa esimerkiksi sosiaalisessa mediassa käytävää keskustelua, jossa tätäkin ilmiötä, siis naiseen kohdistuvaa väkivaltaa, aina toisinaan vähätellään. Sen takia se, että eduskunta korkeimpana vallankäyttäjänä käy tällaisen periaatteellisen keskustelun ja sanoo selvästi, että tämä on väärin, on äärimmäisen tarpeellista ja signaali suomalaisille yhä turvallisemman yhteiskunnan luomiseksi naisille ja tytöille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Keto-Huovinen, olkaa hyvä.

14.47 Pihla Keto-Huovinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Väkivalta, etenkin lähisuhteessa tapahtuva sellainen, voi aiheuttaa syvää häpeää ja itsesyytöksiä ja aiheuttaa yksinäisyyttä. Väkivalta ei kuitenkaan koskaan ole uhrin syy, ei koskaan. Uhrin ei tulisi koskaan jäädä kokemustensa ja tunteittensa kanssa yksin.

Lähisuhteiden väkivallan sovittelun kieltämistä koskeva esitys hyväksyttiin — kiitos siitä ja sen läpiviemisestä ministerille. Sovittelun jatkamista puoltavissa puheenvuoroissa on oltu huolissaan uhrien pääsystä tukipalveluiden piiriin. Rikosoikeudellinen prosessi ei ole kos-

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

kaan vastakohta avun ja tuen saamiselle. Lähisuhdeväkivallan uhrille kuuluu sekä oikeus oikeudenmukaiseen oikeusprosessiin että oikeus riittäviin tukipalveluihin. Kysyisinkin ministeriltä: miten nämä riittävät tukipalvelut turvataan jatkossa lähisuhdeväkivallan uhreille kuten myös tekijöille?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

14.48 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kolmannes naisista ja viidennes miehistä on kokenut parisuhteessa fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa tai niillä uhkailua, henkistä väkivaltaa puolet naisista, 42 prosenttia miehistä — eli ongelma koskettaa niin miehiä kuin naisia.

”Poikajoukko hakkasi 11-vuotiaan lapsen” — tästäkö se kaikki alkaa? Me tarvitsemme nuorille parisuhdeoppia, nuorten tunnetaito-oppia, puhejudoa, itsesäätelyn keinoja, erilaisia taitoja kouluihin.

Meillä on myös häirintää, verkkoväkivaltaa, psykologista väkivaltaa, pakottamista, kunian loukkaamista, kunniaväkivaltaa, sanallista loukkausta, häirintää ja kaltoinkohtelua. Kaltoinkohtelua kokevat erityisesti ikääntyneet, hyvin usein naiset. Kaltoinkohtelija voi olla alkoholin tai huumeiden väärinkäyttäjä ja sillä tavalla kiristää ja ahdistaa läheistään, usein omaa äitiään.

Meillä on paljon tehtävää. Kiitän tästä tärkeästä keskustelualoitteesta. Tehdään ponnokkaasti töitä, että saadaan väkivalta loppumaan Suomesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Haatainen, olkaa hyvä.

14.49 Tuula Haatainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on sitoutunut torjumaan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa kansainvälisten ihmisoikeussopimusten kautta, kuten 2011 solmitulla Istanbulin sopimuksella, mutta meillä on edelleenkin valtavasti tehtävää, jotta täyttäisimme nuo tavoitteet. Ensi vuonna tulee kuluneeksi 30 vuotta naisten ja tyttöjen oikeuksia koskevasta YK:n Pekingin kokouksessa hyväksytystä toimin- taohjelmasta, jossa naisiin kohdistuva väkivalta oli vahvasti mukana — olin tuosta toimin- taohjelmasta päättämässä Suomen virallisessa valtuuskunnassa — ja EU-tasolla on helmi- kuussa tänä vuonna hyväksytty ensimmäinen naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja lähisuhde- väkivaltaa koskeva EU-direktiivi. Eli ohjelmatasolla on asioissa edetty ja asiasta on kes- kusteltu, mutta käytännössä olemme edelleenkin tilanteessa, jossa naisiin kohdistuva väki- valta ja lähisuhdeväkivalta ovat todella järkyttävällä ja hälyttävällä tasolla.

Tämä naisiin kohdistuva viha on saanut myös uusia muotoja: naisviha kukoistaa netti- foorumeilla, ja esimerkiksi TikTokissa on noussut sometähdeksi asti mies, joka ihanno- i naisten pahoinpitelemistä ja puhuu siitä. Tällaiselle on tehtävä loppu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

14.51 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän ministeri Grahm-Laasosta hienosta puheenvuorosta. Nostitte siinä erittäin hyvin esille, kuinka fyysi- nen väkivalta haavoittaa myös henkisesti.

Minusta on erittäin hienoa, että kun eduskunnasta tulee usein kuva, kun täällä lakiasioita käsitellään, että täällä ollaan eri mieltä ja jopa riidellään, niin nyt meiltä tulee kyllä yhte-

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

näinen viesti, erittäin yhtenäinen viesti, että kaikenlainen väkivalta on tuomittavaa ja se on väärin. Ja tässä tapauksessa haluamme kiinnittää huomiota erityisesti naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja sen liian suureen ilmenemiseen suomalaisessa yhteiskunnassa.

Puhemies! Haluan nostaa esille sen, että vanhempien kasvatusvastuu ja oma esimerkki ovat valtavan tärkeitä. Liian moni lapsi joutuu väkivaltaa kokemaan kotona tai todistamaan usein naisiin kohdistuvaa väkivaltaa. On valtavan tärkeää, että me voitaisiin yhteiskunnassa katkaista tämä väkivallan ketju, ja siihen meidän kaikkien pitää sitoutua. Nyt meiltä lähtee yhteinen viesti: väkivalta on kerta kaikkiaan väärin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

14.52 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Väkivalta parisuhteissa on Suomessa keskimääräistä yleisempää kuin Euroopassa muissa maissa. Väkivallalla uhkaaminen tai toteutunut väkivalta on aina merkki siitä, että apua kannattaa hakea, sitä kannattaa hakea nopeasti, matalalla kynnyksellä. Jos osapuolet eivät tähän apuun halua lähteä mukaan, niin oma näkemykseni ja neuvoni on se, että parisuhteesta kannattaa pyrkiä mahdollisimman nopeasti irti. Se, että se on tapahtunut kerran, alentaa kynnystä seuraavaan kertaan. Apu, asiantuntija-apu, on todennäköisesti paras ja ainoa keino päästä eteenpäin. Palveluiden saatavuus, turvakodit — niiden asema on turvattu, kuten ministeri hyvin kertoi.

Ja viimeisenä asiana kunniaväkivalta, silpomiset: korostan tässä yhteisöjen vastuuta omista jäsenistään ja selkeän viestin antamista jäsenilleen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

14.53 Rami Lehtinen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Naisiin kohdistuva väkivalta on häpeällinen asia, josta on vuosikymmeniä puhuttu. Puheet eivät kuitenkaan riitä, vaan vaaditaan myös tekoja.

Tosiasia on, että tällä hetkellä tämä yhteiskunta ei pysty suojelemaan riittävästi väkivallan uhreja, etenkin perhepiirissä. Mitä voisimme tehdä toisin? Viranomaiset tarvitsevat kovempia pakkokeinoja. Väkivallantekijät pitäisi pystyä aina pitämään kiinni otettuna vähintään kolme päivää, kun se teko kohdistuu puolisoon tai tehdään kotirauhan piirissä. No, tämä ei tietenkään meillä käy, koska pahoinpitelijällä on ihmisoikeudet ja hänelle voi tulla paha mieli. Samaan aikaan kukaan ei ole kuitenkaan huolissaan kotona olevasta naisesta, joka seuraavana yönä pahoinpidellään uudelleen. En ymmärrä myöskään sitä, miksi väkivallantekijä saa jäädä yhteiseen kotiin mutta uhrin pitää poistua turvakotiin. Arvoisa ministeri, kysyn: miksi tämä yhteiskunta suojelee aina rikollista uhrin oikeuksien kustannuksella?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kvarnström, olkaa hyvä.

14.54 Johan Kvarnström sd (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Tack till alla bakom detta debattinitiativ, tack för att det tagits till salen, och en tackhälsning till statsministern för aktivitet och nödvändigt tydliga ställningstaganden i dessa tyvärr högaktuella frågor.

Våld mot kvinnor är ett enormt problem i Finland, och vi lever i en värld där till exempel den största supermaktens president från och med årsskiftet är en man som länge använt sig

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

av en misogyn retorik. I en sådan värld måste alla andra stå upp desto starkare för jämställdhet och värdighet.

Arvoisa puhemies! Tämä on erittäin tärkeä keskustelu vakavista kysymyksistä, valitettavasti yhä ajankohtaisista vuodesta toiseen. Naisiin kohdistuva väkivalta on todellakin yhteiskunnan häpeätahra. Kyse on ennen kaikkea perheväkivallasta, joka tapahtuu kodissa — paikassa, jonka pitäisi olla kaikista turvallisin. Kenenkään ei pitäisi pelätä saati joutua kokemaan väkivaltaa, ei fyysisistä eikä henkistä. Naisiin kohdistuvan väkivallan torjuminen vaatii kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa yhdistyvät ennaltaehkäisy, uhrien suojeleminen ja väkivallan tekijöihin puuttuminen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

14.56 Markku Siponen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan itsekkin tyttärien isänä kiittää tästä tärkeästä keskustelualoitteesta. On todellakin tärkeää, että meiltä lähtee yhteinen viesti siitä, että kaikki väkivalta on tuomittavaa, ja erityisesti naisiin ja tyttöihin kohdistuva. Tätä ilmenee monissa muodoissa, ja kyllä meillä miehillä on tässä suuri vastuu. Toivon, että pystymme myöskin antamaan esimerkkiä ja antamaan hyvää kasvatusta meidän nuorille myöskin tuolla koulumaailmassa.

Arvoisa puhemies! Jos katsotaan tuoreimpia tilastoja ja kyselyitä, niin tilanne ei ole menossa ainakaan parempaan suuntaan: on vihapuhetta, nuoret eivät voi hyvin, mielenterveys- ja päihdeongelmaisia on paljon, on syrjäytymisvaaraa, köyhyys lisääntyy, lastensuojelussa työmäärä on valtava, ja kaikki tämä näkyy siellä väkivaltatilastoissa. Toivon, että kaikkiin näihin me voimme yhdessä täällä löytää ratkaisuja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jokelainen, olkaa hyvä.

14.57 Jessi Jokelainen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitän hallitusta tämän äärimmäisen tärkeän aiheen ottamisesta keskusteluun. Nyt ei siis todellakaan puhuta marginaalisesta ongelmasta, kun tilastollisesti yli puolet naisista on kokenut fyysisistä, henkistä tai seksuaalista väkivaltaa, joka neljäs nuori mies ajattelee, että nainen voi ansaita väkivallan puheillaan, pukeutumisellaan tai käytöksellään, ja kaiken lisäksi Suomi on EU:n toiseksi vaarallisin maa naiselle. Selvästikään meillä ei ole ollut riittäviä resursseja miestyöhön Suomessa, kun yhtä lailla tilastollisesti mies on todennäköisin väkivallan koike ja tekijä ja naisiin kohdistuvasta väkivallasta on suurimman osan ajasta vastuussa mies. Mikään määrä turvakoteja ei siis auta, jos sen juurisyyt jäävät meillä hoitamatta, miksi niin moni mies kokee väkivallan olevan ratkaisu.

Hallituksen esitys lähisuhdeväkivallan sovittelusta luopumisesta on aidosti hyvä asia. Lisäksi peräänkuulutan järjestöresursseja, koska olennaisinta lienee väkivallan ennaltaehkäisy eivätkä vain seuraamukset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Tälle keskustelulle varattu aika lähestyy loppuaan. Annan vielä ministerille neljän minuutin vastauspuheenvuoron. — Olkaa hyvä.

14.58 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen: Kiitos, arvoisa puhemies! Aika pitkälti ajattelen, että tässä salissa käytettiin tärkeimmät puheenvuorot, mikä on sitä, että

Punkt i protokollet PR 131/2024 rd

salin joka laidalta yhdessä sitoudutaan väkivallattomuuteen ja väkivallan pysäyttämiseen, lähisuhdeväkivaltaan puuttumiseen Suomessa. Meidän tavoitteenamme pitää olla se, että Suomi on lähisuhdeväkivallasta vapaa maa, että täällä jokainen tyttö ja nainen saa kasvaa ja elää ilman pelkoa turvassa ja että lähisuhdeväkivaltaa ei Suomessa olisi. Tänä päivänä se on meidän tasa-arvon musta piste. Se on meillä valitettavan yleistä, ja ajattelen, että sillä varmasti on myöskin monisukupolvisia juuria ja tämä väkivallan kierre perheissä pitää pystyä pysäyttämään.

Kiitän vielä kerran kaikkia aloitteen tekijöitä ja kannustan myös siihen, että yhdessä jatkuvasti pohdimme keinoja siihen, mitä voimme tehdä enemmän, sekä näihin mainittuihin, edellisessäkin puheenvuorossa hyvin nousseisiin juurisyihin puuttumiseksi: miten väkivallan kierre saadaan katkaistua, miten saadaan pysäytettyä naisviha ja naisiin kohdistuvat negatiiviset asenteet, miten saadaan puututtua väkivaltaan tehokkaammin, miten saadaan ennaltaehkäistyä, miten saadaan palvelut uhreille kuntoon, miten saadaan tekijät tuomiolle.

Ja kiitos vielä eduskunnalle myös siitä lähisuhdeväkivallan sovittelun kiellon etenemisestä täältä hyvin yksituumaisella äänellä. Se on tärkeää paitsi asiallisesti myöskin signaalina siitä, että väkivallantekijä ansaitsee rangaistuksen ja vastuu ei koskaan ole uhrilla: annamme yhteiskuntana selkeän signaalin siitä, että väkivalta on aina tuomittavaa eikä sitä voi sovittaa. Tämä lakiesitys etenee nyt. Siitä on monta hallituskautta puhuttu, ja se ollut erilaisissa selvityksissä, mutta nyt se etenee.

Samoin sitten tällä kaudella on saatu vahvistettua turvakotien rahoitusta vaikeasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta. Myös näitä uhrien palveluja meidän täytyy jatkuvasti kehittää, jotta väkivallan uhreiksi joutuneet saavat riittävän avun ja tuen ja mahdollisuuden myöskin jatkaa elämää eteenpäin ilman pelkoa.

Eli kiitos vielä kerran tästä keskustelusta, ja toivon, että tämä keskustelu saa myös jatkoa.

Riksdagen avslutade debatten.

Ärendet slutbehandlat.